

Kotimaa

Kymmenen vuoden passi on sirusta kiinni

Lupapalvelut: Viiden vuoden passiin saattaa tulevaisuudessa saada automaattisesti viiden vuoden jatkon.

HELSINKI
Kiira Koskela / STT

Suomalaiset joutuvat vielä pitkään tyytymään viiden vuoden passeihin. Poliisilyöntöjohtaja **Mikko Paatero** on toivonut siirtymistä kymmenen vuoden passisiin, jotta muun muassa poliisin lupahallinnon paineet helpottaisivat.

Paateron haave törmää käytännön esteisiin: valmistajat eivät pysty takaamaan, että biopassien sirut kestävät vuosikymmentä.
– Maailmassa on vain muutama valmistaja, joka tekee näitä passia. Lainsäädäntöön ei ainakaan vielä voida esittää muu-

LAKIUUDISTUS

Asiointi lupapalveluissa vähenee

■ Passilakia halutaan uudistaa siten, että valmistaja lähettäisi valmiin passin suoraan hakijalle kirjattuna kirjelähtelyksenä.

■ Vanhaa passia ei enää tarvitsi palauttaa viranomaiselle, vaan sen voisi mitätöidä itse.

■ Aluksi käytäntö koskee tavallisia passia Suomessa, mutta myöhemmin myös ulkomailla olevia suomalaisia.

■ Passilain muutokset halutaan saada voimaan jo loppuvuonna.

toksia, koska nykyiset passin sirut eivät välttämättä toimi koko voimassaoloaikaa, sanoo ylitarkastaja **Elina Setälä** sisäministeriöstä.

Passien voimassaoloaika lyheni kymmenestä vuodesta viiteen, kun biopassit otettiin käyttöön vuonna 2006. EU:n passi-asetuksessa säädetään passien

Mikko Paatero

turvatekijöistä, kuten kasvokuvasta ja sormenjäljistä, mutta voimassaoloajan päättää kukin jäsenvaltio itse.

Unionin alueella on käytössä myös kymmenen vuoden passia.
– Esimerkiksi Saksassa on kymmenen vuoden passi, vaik-

Päivi Räsänen

ka siellä on sirut käytössä. Valtio vastaa ajasta, jolloin takuu sirun toiminnalle on loppunut, sanoo poliisin lupahallintopäällikkö **Minna Grästen**.

Sisäministeri Päivi Räsänen (kd.) uskoo, että passin voi tule-

vaisuudessa saada kymmeneksi vuodeksi.

– Jos tässä tekniikka edistyy, niin toki kymmenen vuoden passi on mahdollinen. Nyt sirun toiminta voidaan taata vain 5–7 vuodeksi, ja tämä luo sen rajoitteen. Muuten ajatus on oikein kannatettava.

Vaikka varsinaisia kymmenen vuoden passia joudutaan vielä odottamaan, teknisten esteiden kiertämistä selvitetään parhaillaan.

Suunnitelmassa on, että hakijalle voitaisiin myöntää oikeus passiin kymmeneksi vuodeksi, vaikka itse asiakirja olisi voimassa ajasta vain puolet.

Viiden vuoden jälkeen jatko-

passi myönnettäisiin suhteellisen automaattisesti. Räsänen kertoo. Tällöin passia ei tarvitsi käydä uusimassa poliisiasemalla, paitsi jos henkilötiedot ovat muuttuneet.

Lupahallintopäällikkö **Minna Grästenin** mukaan muutos vaikuttaa mahdollisella.

– Toistaiseksi ei ole tullut vastaan estettä, miksi tällainen olisi mahdollista, Grästen toteaa.

Poliisilyöntöjohtaja Paateron mukaan pidemmistä passeista hyötyisivät niin poliisin lupahallinto ja sen työntekijät kuin asiakkaatkin, kun passi tarvitsi uusia harvemmin.

Pitkä voimassaoloaika säästä-

si käyttäjänsä rahoja, kun uutta passia ei tarvitsisi hankkia yhtä usein kuin nyt. Voimassaoloaika ei vaikuta valmistuskustannuksiin.

Grästenin mukaan lupahallinnon asiakkaat ovat kyselleet, miksi kymmenen vuoden passia ainkaan luovuttiin.

– Tällaisia passia on ennenkin ollut, eikä siitä syntynyt ongelmia. Tunnistusta pitää ehkä tehdä biometristen tunnisteiden avulla eikä niinkään kuvasta, Paatero toteaa.

– Tällaisia passia on ennenkin ollut, eikä siitä syntynyt ongelmia. Tunnistusta pitää ehkä tehdä biometristen tunnisteiden avulla eikä niinkään kuvasta, Paatero toteaa.

Oma passi on pakollinen lapsille juhannuksen jälkeen

HELSINKI
STT

Lapsella on oltava oma passi 26. kesäkuuta lähtien. Poliisin mukaan lapset eivät voi enää matkustaa siten, että nimi on lisätty vanhempien passiin.

Muutos perustuu EU:n passi-asetukseen vuodelta 2009. Uudenmuotoisiin passeihin on sen jälkeen lisätty sormenjäljet. Jäsenvaltioille annettiin siirtymäaika kolme vuotta, ja aika umpeutuu juhannuksen jälkeisenä tiistaina.

Suomessa myönnettiin vielä elokuussa 2006 passia, joihin vanhempien lisäksi voitettiin merkitä myös lapset. Nuo passit ovat edelleen voimassa, mutta vain ensisijainen haltija eli vanhempi saa käyttää niitä.

Pyhiin yli kestäväälle reissulle poliisi suosittellee kansalaisia hankkimaan pika- tai expresspassin, sillä normaalin passin toimintusaika on maksimissaan viisi päivää.

– Pikapassit saa kolmessa päivässä ja express-passit päivässä, sanoo lupahallintopäällikkö **Minna Grästen** Poliisihallituksesta.

Pikapassi maksaa 68 euroa eli on hieman kalliimpi kuin normaalipassi (54 euroa). Expresspassi maksaa 87 euroa.

EU:n passiasetuksen vuoksi lapsella on oltava oma passi 26. kesäkuuta lähtien.

Express-passin voi noutaa vain Helsingistä Pasilan lupapalvelupisteestä tai Helsinki-Vantaan lentoasemalta liikkuvan poliisin palvelupisteestä. Normaalin ja pikapassin saa omalta poliisiasemalta.

Ihan hätätapauksessa voidaan myöntää väliaikainen passi, jonka saa parhaassa tapauksessa saman tien, Grästen kertoo.

– Väliaikainen passi on turvominaisuuksiltaan heikompi kuin muut, sillä ei pääse esimerkiksi Yhdysvaltoihin. Niiden tulostukseen tarvittavia ko-

neita ei ole ihan jokaisella poliisiasemalla.

Passijonot ovat pitkiä ympäri Suomen, vaikka lasten passia koskeva uudistus ole toistaiseksi vaikuttanut jonotusajkaan. Netin ajanvarausjärjestelmästä voi etsiä palvelupistettä, joka ei olisi niin ruuhkainen.

Ruuhkatilanne vaihtelee päivittäin ja palvelupisteittäin, yleensä aamulla on hiljaisempaa. Keski-Suomessa kannattaa varautua parin tunnin jonotukseen.

Jonotus ei vaikuta passien käsitteilyaikoihin.

Kannattaako kieliä sekoittaa?

Kielienkiintoista

Jyväskylän yliopiston
Kielikampuksen asiantuntijat
vastaavat lukijoiden kysymyksiin.

Kaksikielisiä lapsia kasvatessa korostetaan usein, että kielet tulisi pitää erillään. Usein myös paheksutaan "hur mycket kostar ett haukiki?" tyyppisiä lausumia. Onko tämä kuitenkin vanhentunut kanta ja kielten "sekoittaminen" täysin vaarantonta leikkiä?
Monikielinen perhe

Kaksikielisten lasten kasvatuksessa jotkut vanhemmat kiinnittävät huomiota siihen, että käyttäisivät kieliä erillisinä, toiset taas eivät. Molemmat menettelytavat ovat oikeita, mikäli ne esiintyvät luonnollisella tavalla, eivätkä johda sellaisiin kommunikaatiomuotoihin, joilla ei pysty ilmaisemaan kaikkia tunteita. Kielten sekoittaminen on tavallinen ilmiö ja toimii hyvin monikielissä ympäristöissä, koska ne ovat usein kaikkein taloudellisimpia (näin entisissä siirtomaissa syntyivät ns. kreolikielät, joissa uusina standardikielinä yhdistyivät kahden kielen sanasto, kieloppi ja äänisysteemin tietyt elementit). Ns. "puolikielisyys" ajatusta voidaan nykytutkimuk-

sen valossa pitää puhtaana humpuukina. Se on perustunut puristaiseen käsitykseen kielestä sekä kielen formaalien aspektien (kielipiillinen tarkkuus) ylikorostamiseen. Nykyinen kielikäsitte korostaa funktionaalisia aspekteja: sopiva kielenkäyttö on aina kytköksissä tilanteeseen (osallistuihin, paikkaan ja aikaan). Kaksikielisyys kasvanee lapset totuttavat yleensä pienestä pitäen sopeutumaan kielellisesti eri tilanteisiin. Yksikielisyys ympäristöissä he opettelevat nopeasti pitämään kahta kieltä erillään ja toimimaan kielellisesti sopivalla tavalla.

Sabine Ylönen, erikoistutkija & Emese Máttyás, tutkimuskoordinaattori

Vanhassa Arkadian lukiossa 50-luvulla äidinkielen lehtori painotti, että HALTIA on metsän satuoletto, mutta HALTIA on metsän omistaja. Kumpikin on omassa yhteydessään oikein. Nykyään sanat sekoitetaan, tai oikeastaan haltia on hävinnyt kielestämme, mikä on väärin kaikkia metsänhaltioita kohtaan. Mikä on kielenhoitajan kanta?
Tapani Kumpunen, Viitasari

Kysymys haltioista ja haltioista on askarruttanut suomalaisia jo pitkään. Jo vuonna 1937 suomen kielen lautakunnan edeltäjä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kielivaliokunta asetti sille kannal-

le, että kyseessä on pohjimiltaan sama sana eli verbistä hallita johtimella - ja muodostettu tekijänimi. Tästä syystä sekä metsän omistajan (metsän haltijan) ja mytologisen taruolennon (metsänhaltijan) kirjoitusasu on sama ja muoto haltia on vanhentunut.

Olisiko kuitenkin niin, että haltia on ihmisten mielisä taruolennon turhan arkiapäiväinen nimitys ja kaikista kieliooppaiden suosituksista huolimatta näiden erilaisten "hallussapittajien" välille halutaan tehdä ero. Niinpä haltiota elää Tolkienin Keski-Maassa ja hakusanalla haltia löytyy artikkeli Wikipediasta sekä 445 000 muuta viittausta, joista osa on erisnimiä (esim. Luontokeskus Haltia). Haltia löytyy muuten hakusanana myös Encyclopaedia Britannicasta, jossa sen alkuaperäksi mainitaan (jo nyt hävinneen) gootinkielen sana haldan, joka tarkoittaa tietyn alueen hallitsijaa.

Helena Mackay, suunnittelija & Mia Halonen, tutkija

Sinulla on nyt mahdollisuus jakaa mieltäsi askarruttavia kysymyksiä kanssamme mm. kieleen, kielenkäyttöön, kielenoppimiseen, kielenopetukseen, kielipolitiikkaan, monikielisyteen ja monikulttuurisuuteen liittyvistä aiheista. Lähetä kysymyksesi omalla nimellä tai nimimerkillä varustettuna osoitteeseen: kielikampus@jyu.fi tai Kielikampus PL 35 (P) 40014 Jyväskylän yliopisto.

On helppoa olla hyvä kesäkokki

Valio maustetuilla rahkoilla teet ihanat kesäherkut entistä helpommin. Kaikki Valio maustetut rahat sopivat hyvin monenlaisiin jälkiruokiin, leivontaan sekä kakkujen ja kääretorttujen täytteisiin. Voit myös herkutella niillä ihan sellaisenaan tai lisätä rahkaan marjoja ja hedelmiä. Kokeile vaikka täyteläistä vaniljarahkaa!

Minttusuklaarahka

6 annosta

1 prk (2,5 dl) Valio vaahdotuvaa suklaakermaa

1 prk (200 g) Valio maustettua rahkaa vanilja

1 dl (80 g) Marianne crush -rouhetta

2 rkl sokeria

3–5 dl mansikoita tai vadelmia

Vatkaa suklaakerma vaahdoksi. Yhdistä kermavaahtoon rahka, crush-rouhe ja sokeri.

Lisää paloitellut marjat, säästä marjoja ja crush-rouhetta koristeeksi. Jaa annoslaseihin ja koristele. Tarjoa kylmänä.

Osallistu kisaan

valio.fi/kesakokki

ja testaa minkälainen kesäkokki olet!

Voit voittaa Kesäkokin kokkaamaan itsellesi ja ystäville. Lisäksi viikoittain arvotaan Muurikkapannuja (arvo 45 €)